

Inholland heeft kennisgenomen van de concept AmvB waarin de criteria voor de Toets Anderstalig Onderwijs (hierna: de TAO) worden benoemd alsook de ministeriële regeling (hierna: de regeling) waarin de procedurevoorschriften voor de Toets Anderstalig zijn uiteengezet. Inholland schaart zich achter het document dat de Vereniging Hogescholen, mede namens alle instellingen, heeft ingediend op deze internetconsultatie. Inholland wenst daarnaast als volgt te reageren op de Internetconsultatie.

Algemeen

Inholland heeft begrip voor maatregelen die genomen moeten worden om de negatieve gevolgen van instroom van Internationale studenten zoveel mogelijk te beperken. Inholland vindt het wel zorgelijk dat het Ministerie van OC&W het advies van de Raad van State om het Hoger Onderwijs uit te zonderen van de TAO (of te onderwerpen aan een lichter regime), naast zich neerlegt. Het aandeel van het HBO in de instroom internationale studenten (8%) en de hiermee samenhangende problematiek is beperkt, terwijl de consequenties van invoering van de TAO voor het HBO enorm zijn als het gaat om administratieve lasten en de regeldruk voor bestaande en nieuwe anderstalige opleidingen. De Toets kan daarnaast grote gevolgen hebben voor het internationaal georiënteerd onderwijs: dit verarmt en het zal leiden tot ontslagen wanneer de toets wordt toegepast op de nu voorgestelde wijze. Inholland verzoekt dan ook om recht te doen aan het advies van de Raad van State. Een uitzonderingspositie voor het HBO is gerechtvaardigd gezien het beperkte aandeel van het HBO binnen de instroom van Internationale studenten én de sleutelrol van het HBO in een krappe arbeidsmarkt en het oplossen van grote maatschappelijke vraagstukken (zoals de energietransitie): er wordt nadrukkelijk gevraagd om zowel nationale als internationale professionals die steeds vaker interdisciplinair en innovatief moeten/kunnen zijn vanuit het bedrijfsleven en dus het beroepenveld. Het HBO leidt deze professionals op en draagt (met een relatief hoog percentage internationale studenten dat ook na afronding studie blijft), op die manier substantieel bij aan innovatie- en slagkracht van industrie door bijvoorbeeld werkplekleren, LLO en opdrachten in de beroepspraktijk. De anderstalige opleidingen van Inholland leiden daarnaast juist op tot beroepen in een internationale context, wat bij uitstek een uitgangspunt is bij topsectoren- en exportbeleid. Hoe dan ook geldt dat een 'strategische' uitzondering om anderstaligheid alleen toe te staan voor opleidingen die opleiden voor 'tekortsectoren' te eenzijdig is wanneer gekeken wordt wat er gevraagd wordt op de arbeidsmarkt.

Toets anderstalig Onderwijs

1. Het belang van internationalisering voor de arbeidsmarkt, mkb, beroep, kenniseconomie en innovatieslagkracht lijkt onvoldoende te zijn meegenomen in het opstellen van de criteria van de TAO: de gevolgen voor deze aspecten zijn onvoldoende geborgd in deze criteria. De vier criteria die zijn opgenomen in de AmvB zijn veelal vaag / ruim geformuleerd en het is daarmee niet goed duidelijk wanneer hierop een geslaagd beroep op kan worden gedaan.
2. In de Toets Anderstalig Onderwijs wordt een 'tweede' macrodoelmatigheidstoets voor het bestaand anderstalig onderwijsaanbod: deze opleidingen hebben immers al de toets voor macrodoelmatigheid doorlopen, maar geeft OC&W wél de gelegenheid om de opleiding te sluiten wanneer deze anderstalige opleiding geen geslaagd beroep kan doen op een van de vier criteria zoals genoemd in de AmvB. De 'spelregels' voor de opleidingen die deze macrodoelmatigheidstoets al hebben doorlopen worden tijdens het spel veranderd en dat creëert rechtsonzekerheid voor instellingen met bestaand opleidingsaanbod.
3. Momenteel wordt een simulatie van de TAO uitgevoerd via de Vereniging Hogescholen; hieraan nemen 10 instellingen deel, waarvan één cluster. Inholland verzoekt om de resultaten uit deze simulatie mee te nemen in de aanpassing van die criteria zoals genoemd in de TAO.

Ministeriële regeling

Inholland merkt op dat Masteropleidingen uitgezonderd zijn van de verplichting om de TAO te doorlopen en wil benadrukken dit ook te laten gelden voor de Associate-degree opleidingen waar de internationale studenten minder dan 1% van de totale instroom in het Ad-onderwijs vormen.

Er leeft daarnaast een flinke zorg over het feit dat het tot op heden niet helder is hoe de mogelijke clustering eruit komt te zien. Dit maakt het lastig om inhoudelijk te kunnen reageren op deze ministeriële regeling zelf, waarin de verplichting is opgenomen om de beschrijving van het overleg tussen instellingen (binnen die 'clusters' van met elkaar samenhangende en aanverwante anderstalige opleidingen zoals genoemd in artikel 6.4 van het wetsvoorstel) en uitkomst van het overleg mede te delen (artikel 6E lid 2 van de regeling). Het verdient de voorkeur dat dit nader wordt toegelicht, zodat er op de juiste wijze naar gehandeld kan worden.

De regeling sluit niet goed aan op de oproep van de Minister tot zelfregie, waaraan het Hbo gehoor heeft gegeven. Binnen het Hbo zijn bindende afspraken gemaakt, waarin is afgesproken dat Hbo-instellingen alleen clustergewijs het voornemen tot het aanbieden van (bestaand) anderstalig onderwijs zullen indienen. Hiervoor is een governanceproces ingericht om een goede beoordeling te garanderen en om dubbel werk te voorkomen. De regeling echter geeft de minister juist de mogelijkheid om in te grijpen binnen het cluster (namelijk door de aanvraag gedeeltelijk te weigeren, artikel 6C). Inholland verzoekt om deze aanvragen alleen als cluster te beoordelen.

Tot slot heeft Inholland zorg bij het geschetste tijdpad voor het bestaand anderstalig onderwijs (6.4 WhW): dit is simpelweg te krap voor de voorbereiding, clustergewijze afstemming en indiening. Dit gaat ten koste van de kwaliteit, ook gezien de regeldruk en de daarmee verbonden die een dergelijk traject al met zich meebrengt. Deze staan wat Inholland betreft niet in verhouding tot de hoeveelheid studenten waar het uiteindelijk om gaat.